

POLIITIKASSE SUUNDUJA: SOOVITUSED

praxis | nõttekoda

Naised poliitikas www.naisedpoliitikas.ee. Hinda ennast või oma erakonda. Tutvu soovitustega.

SOTSIAALMINISTEERIUM

TUGIVÕRGUSTIK

Sa võid vajada tuge koduste kohustuste täitmisel, kui oled erakonnatöoga hõivatud.

- Valmista lähedased saabuvaks ette, nt räägi nendega läbi eesolev kiire või keeruline aeg ja sellest tulenevad muutused.
- Mõtle läbi, kes toetab sind koduste ülesannete täitmisel (nt partner, vanemad, head tuttavad).
- Sõlmi lähedastega kokkulepped (kes millega aitab).

Räägi tuttavatele, et soovid poliitikasse minna. Su tutvusringkond saab sind aidata korjanduses, vabatahtlike ja sponsorite leidmisel, valijate veenmisel ja lihtsalt hea nõuga. Ära karda küsida nõu ja abi.

- Suurenda oma tutvusringkonda ja poolehoidjaid.

Erakonnatöös osalemine võib vajada lisavahendeid, mis on seotud näiteks koosolekutele sõitmisega, samuti, kui otsustad valimiskampanias osaleda.

- Mõtle, kas sul on vajalikud vahendid olemas, ja kaalu vajadusel lisavahendite leidmist (eriti kui plaanid kandideerida).
- Mõtle, kelle käest sa raha vastu võtad ja mida selle eest vastu oodatakse.

Leia endale mõttekaaslased, kelle toel enda mõtteid arendada ja oskuseid lihvida. Näiteks on erakondadel enamasti naisühendused, mis koondavad naisliikmeid ja pakuvad tuge ning võimalusi enesearenduseks. Mõttekaaslasi leiad ka erinevatest kodanikuühiskonna gruppidest või oma tutvusringkonnast.

- Otsi nõu ja tuge neilt, kes on ühiskondlikult aktiivsed, poliitikas juba tegevad või sellega seotud olnud.

MĪNAPĪLT

Poliitikasse on kergem minna ja seal läbi lüüa, kui sul on eesmärk, küsimus või teema, millega tahad tegeleda. Eesmärgi silme ees hoidmine aitab sul ületada raskemaid hetki ning võimaldab leida mõttekaaslast, kellega koos poliitikas muutust esile kutsuda. Enne poliitikasse sisenemist mõtle enda jaoks selgeks ja pane kirja:

- Mida tahad poliitikas saavutada ja millised on soovitatavad vaheetapid. Kui su ambitsioon on suurem, kui võimaldatakse (nt valimisnimekirjas ettepoole saada), siis vali teine tee ja anna sellest teada – ole otsusekindel!
- Millised on teemad, mis sulle kõige enam korda lähevad ja mida sa edendada soovid.
- Võrdle enda maailmavaadet erakonna väärtustega ja mõtle, kas need ühtivad sel määral, et tahaksid nende edendamisse ka ise panustada.
- Millist rolli ja vastutust tahad poliitikas võtta. Näiteks kas soovid kaasa aidata mõne poliitiku valimiskampaaniale? Soovid ise kandideerida, et valituks osutudes otsuseid kujundada?

Kui siht on selge, on lihtsam ka plaani pidada.

Kuna poliitikud on avalikkuse ja meedia teravdatud tähelepanu all, siis on kasulik teada oma tugevusi ja puudusi. Saad seda teadmist ära kasutada, rõhudes enda tugevamatele oskustele ja omadustele ning hoiduda puudusi esile toovatest olukordadest.

- Mõtle läbi ja pane kirja, millised on su tugevused, eriti need, mis toetavad sind avalikul esinemisel, läbirääkimistel, veenmisel ja argumenteerimisel.
- Mõtle läbi ja pane kirja, millised on sinu nõrkused või puudused. Tee plaan, kuidas neid arendada, ja pane end kirja näiteks liidrioskuste arendamise, eneseväärtustamise, otsustamise, avaliku esinemise või enesekehtestamise koolitustele.
- Kui sul tekib oma oskuste või võimekuse osas kahtlusi, valideeri oma hinnangut kellegi teisega. Arvesta, et sa võid olla enda suhtes liiga kriitiline. Selgita sealjuures välja, mida sinult erakonnatöös täpselt eeldatakse ja oodatakse.
- Kasuta ära kogemusi, mida oled omandanud mõnes muus valdkonnas. Näiteks kui sul on varasemast töökogemusest juhtimiskogemus, siis saad seda kasutada ka poliitikas.

Kui poliitika tundub sinu jaoks jõuline ja meestekeskne, siis tea, et suure tõenäosusega leiad erakonnas mõttekaaslast, kellega end hästi tunned või isegi olukorda muudad. Osa sinu eesmärgist võib olla muuta ka seda, kuidas poliitikat tehakse, seda, kes seal tegutsevad, millised teemad poliitikas esil on jne.

- Mõtle, kas sul on erakonnas mõttekaaslasti, sõpru, tuttavaid, kes sind (eriti alguses) toetada saavad.
- Ära lase ennast heidutada väidetest, et sul ei ole ambitsiooni või vahendeid, et poliitikas aktiivne olla. Otsi sel juhul toetust ja küsi nõu. Tuge võid saada näiteks erakonna naisühendusest või mõnelt kogenumalt liikmelt.
- Leia endale erakonnas inimene, mentor, kes on poliitikas kogenum ja kellega saad vajadusel nõu pidada.

ERAKOND

Kui sa alles kaalud, kas astuda erakonda, saad ennast kurssi viia ja ette valmistada selle osas, kuidas erakond sind (naisena) poliitikas läbi löömisel toetab. Õigete küsimuste esitamise või teema tõstatamisega saad ka algaja poliitikuna aidata kaasa sellele, et erakonnasisesed valiku- ja edutamisprotsessid oleksid õiglased ja läbipaistvad.

- Võid küsida näiteks, kas ja kuidas toetab erakond naisliikmeid, kuidas uusi liikmeid värvatakse ja kuidas hoolitsetakse selle eest, et nad erakonna tegevusse sisse elaksid.
- Mõistmaks, milline on erakonna siseelu ja õhkkond ning kas see, mida räägitakse, on sulle vastuvõetav, võid alguses osaleda erakonnatöös toetajaliikmena.
- Mõtle, kas sul on erakonnas sõpru-tuttavaid, kelle käest uurida, milline on erakonnasisene õhkkond, kuidas suhtutakse eksimustesse jne.
- Küsi, kuidas on naised erakonnas esindatud ning millist edu saavutanud (nt kui palju on olnud erakonnast pärit naissoost ministreid, vallavanemaid, linnapeasid).
- Liikmete arendamiseks on erakondadel erinevaid algatusi, nagu mentorlus ja koolitused, sh meediakoolitused, mis aitavad poliitikas alustajatel ületada teada-tuntud barjääre. Küsi, millised algatused on erakonnas loodud ning kes võiks erakonnas sinu mentor olla.
- Hinda, kas erakonna juhtkonna valimised, valimisnimekirjade koostamise reeglid jms on selgelt kirjas, toetavad naiste osalemist erakonna töös ning valimiskampanias.

Erakonnad pakuvad sageli mentorlust või meediakoolitust, et nende liikmed oleksid meediasuhtlusest teadlikumad.

- Kui tunned end meediaga suheldes ebakindlalt, palu koolitust, mis aitab lihvida esinemis- ja väljendus- või meediasuhtluse oskusi.
- Uuri, millised on võimalused pidada erinevates olukordades erakonna kommunikatsioonijuhiga nõu.
- Uuri, kas erakond saab anda soovitusi, milliseid meediakanaleid ja -platvorme kasutada, milliseid vältida.

Erakond pakub oma liikmetele igapäevaselt ja eriti valimiskampania ajal erinevaid ressursse, mille seas on ruumide kasutamise, rahastuse jms kõrval ka info, figureerimine välireklaamil ja kampaaniamaterjalidel, esinemine debattides jms immateriaalne. Eeldatavalt ei ole ressursside jaotamine liikmete vahel võrdne, kuid nendele juurdepääsu reeglid peaksid olema selged.

- Uuri, kuidas toimub erakonnas kandidaatide rahastamine – millised on vastavad reeglid ja tingimused. Kui kandidaatide rahastamist puudutavad reeglid või otsused annavad meessoost kandidaatidele naiste arvelt eeliseid, on see ebaõiglane, millele saad tähelepanu juhtida.

Erakonnatöö on paljudele palgatöö ja koduste kohustuste kõrval lisakohustus. Võta seda kui enda uut hobi! Võid juhtida tähelepanu kohtadele, kus erakond saab toetada oma liikmete töö- ja pereelu ühitamist, peegeldades erakonnale, kuidas nad saaksid erakondlikke kohustusi paremini oma muude tegemistega sobitada.

- Näiteks võib erakonnal paluda organiseerida ühist lastehoidu õhtuste koosolekute, väljasõitude või muude taoliste väljaspool tavapärast tööaega toimuvate ettevõtmiste ajaks, toetada koosolekutel veebi kaudu osalemist, teha kaugtööd muul viisil jne.
- Uuri, millistel aegadel toimuvad erakonnas kohtumised ja koosolekud. Kui erakonna koosolekud on hilised ja sul ei ole selleks ajaks lapsehoidu, räägi erakonnale, et see on takistus. Uuri võimalust organiseerida teiste aktiivsete vanematega ühine lapsehoid.

ÜHISKOND JA MEEDIA

Poliitikasse sisenemisel ole meedia tähelepanuks valmis. Meedias ja ajakirjanikus tasub näha võimalust, mis pakub sulle platvormi oma eesmärkide ja seisukohtade tutvustamiseks.

- Pane kohe alguses paika isiklik piir: mida soovid ja mida ei soovi meediaga jagada.
- Kaalu (kellegi kaasabil, kel on ajakirjandusmaailmast kogemus olemas), milline on sinu lugu meedias, mis oleks huvitav ja haarav. Milliseid omadusi ja aspekte sa tahad, et sinu puhul esile tõstetaks, milliseid mitte. Milline on kuvand, mida soovid endast luua? Testi oma sõnumit!
- Räägi endast ajakirjanikele ja ka avalikus sotsiaalmeedias eelkõige tööalaste eesmärkide ja tegevuse kaudu.
- Suhtle meediaga regulaarselt ja ennetavalt, siis juhid ja kontrollid ennast puudutavat meediasisu paremini. Ära jäta meediasuhtlusesse pikki vahesid, vastasel juhul ei teki kogemust ega harjumust. Arvesta ka, et kui keeldud intervjuud andmast, siis võidakse kasutada varem tehtud intervjuusid – pigem mine, valmista end ette ja juhi ise teemat.
- Leia endale sobivaimad meediakanalid, avaliku esinemise platvormid, kus tunned end hästi ja mis võimaldavad edasi anda sinu tugevusi (nt kui oled mõne teema asjatundja, siis konverentsidel esinemised, ent võib-olla tunned end kõige mugavamalt just sotsiaalmeedias).
- Kaalu, millised on meediaväljaanded ja ajakirjanikud, kellega sa koostööd teha ei soovi.
- Vii ennast meedia õiguste ja kohustustega kurssi. Tea, mida saad teha, kui meedia on eksinud (nt pöördumine Pressinõukokku).

Et vältida negatiivset meediakajastust ja ootamatusi, on kasulik teada mõnesid põhireegleid, millest lähtuda.

- Enne intervjuu või kommentaari andmist tee taustatööd: uuri, kes on meediaväljaande omanik, mis on väljaande või ajakirjaniku suund, stiil ja eesmärk.
- Enne ajakirjanikuga kohtumist sõnasta enda jaoks jutupunktid. Kirjuta teemast, mida valdad – räägi küsimustest, mida tunned.
- Vii ise jutt oma töö ja tegevuse sisule ning ära väsi oma tööd tutvustamast.
- Tee kokkulepped ajakirjanikuga enne intervjuud, mitte pärast (näiteks kui soovid lugu enne ilmumist näha ja millistel teemadel sa ei soovi peatuda).
- Arvesta, et naispoliitikute puhul võidakse pöörata rohkem tähelepanu nende välimusele ja füüsilisele olekule.

Pane tähele ja anna tagasiside kohatute olukordade puhul (asjakohatud intervjuuküsimused, meespoliitik haigutab, kui paneelis kõneled; sind saadetakse koosolekul kohvi keetma, kui sisuarutelu käib; sinu ettepanekud kaovad failist).

- Provotseerivate küsimuste ja olukordade puhul räägi seda, millest sina tahad rääkida, ja väldi provokatsiooniga kaasa minemist.
- Ole valmis, et esitada võidakse küsimusi, mille osas polnud kokkulepet ja milleks sa valmistunud pole. Kui nii juhtub, siis ütle, et selles pole kokku lepitud!
- Ära karda anda kriitilist tagasisidet ajakirjanikule, kes küsib sobimatuid küsimusi. Näiteks väldi kaasa minemist küsimustega, mida küsitakse sinult kui „emalt“, „abikaasalt“ vms. Sa oled poliitikuna meedias kui poliitik, mitte ema või naine.
- Vahel aitab soostereotüüpide või seksismiga seotud negatiivsest kogemusest rääkimine või avalikustamine. N 2020. a avalikustasid Eesti naised oma kogemusi misogüünsete rünnetega [sotsiaalmeedias](#).
- Meediasuhtluses näita ka ise head eeskujuga ja väldi soolisi stereotüüpe, mis kahjustavad nii sind ennast kui ka teisi poliitikas tegutsevaid või sinna pürgivaid naisi.